

Verslag discussieavond bewoners buurtschap Stolwijkersluis

22 maart 2005

Aanwezig:

Jelle Los, Goudseweg 48 (voorzitter)
Adri van den Brink (Wageningen Universiteit)
Hetty van der Stoep (Wageningen Universiteit)
Livina Tummers (landschapsarchitect, Dienst Landelijk
Gebied)
Paul Feskes, Goudseweg 2
Adri Quist, Gouderaksedijk 43
AH Terlouw, Gouderaksedijk 137
Daan Siegers, Goudseweg 40
HJ Noordegraaf, Goudseweg 66
P. Hoogstraat, Gouderaksedijk 127

Erik vd Woerlijn, Goudseweg 31
Ben Elst, Goudseweg 29
Carin van Teeffelen, Goudseweg 29
Angela Zwijnenburg, Goudseweg 55
Christa van Dorst, Goudseweg 49
Henk van Drunen, Gouderakse Tiendweg 99
Marielle Franz, Goudseweg 48
Gerard Boks, Goudseweg 20
Bert Zwijnenburg, Gouderaksedijk 51
Ilja de Boer (Wageningen Universiteit, notulist)

Introductie

Voorzitter Jelle Los opent de bijeenkomst en heet alle aanwezigen welkom. Eerder hebben de bewoners geprotesteerd tegen de komst van de randweg. Deze avond zal een andere invalshoek hebben. Het draait om de Stolwijkersluis en omgeving. Hopelijk wordt het een opbouwende discussie. Vanuit het bewonersperspectief zal gekeken worden naar de toekomst van de sluis en achterliggend gebied.

Adri van den Brink gaat in op het doel van de avond, de planning en de producten. Hij benadrukt dat de bewoners mede constructeurs van het projectresultaat zijn. Tijdens de afgelopen meedenksessie zijn de ontwerpschetsen besproken. De geluiden op die avond waren heterogeen. Het was moeilijk om het bewonersperspectief hieruit te filteren. Vandaag staat centraal: "Wat beweegt jullie (anders dan de randweg)?" Het projectteam wil zo goed mogelijk rekening houden met de ambities van de bewoners.

Adri van den Brink gaat in op de stand van zaken. Het projectteam is de technisch-ruimtelijke randvoorwaarden aan het uitzoeken. De volgende zaken zijn onder meer duidelijk geworden: de staat van de sluis (vaardiepte door sluis aan polderzijde is 1,20 meter) en de toestand van het achterliggende land (polderpeil zakt). Daarnaast worden de kosten in kaart gebracht. Niet alleen de kosten voor het herstel van de sluis zijn uitgezocht. Ook de kosten van sloop van de sluis. Het bedrag van deze kosten worden gereserveerd door het hoogheemraadschap en kan geïnvesteerd worden in het herstel van de sluis. Vanuit de landinrichting is een bijdrage mogelijk voor herstel van de sluis en inrichting van de polder.

Verder is gekeken naar nieuwe rode ontwikkelingen. Om milieuredenen kent dat verschillende beperkingen. Kleine bedrijvigheid zou wel mogelijk zijn. Toegankelijkheid is een belangrijk knelpunt in het gebied. Hoe kom je vanaf de dijk de polder in? De toegankelijkheid is in sterke mate gerelateerd aan de functie van het gebied. Landbouw is in economisch opzicht niet interessant in het gebied. Dit wordt bevestigd door dhr. Van Drunen. Ook in een andere vorm blijft veehouderij een probleem: hoe verplaats je het vee naar het gebied aan de andere kant van de randweg? Op korte termijn zal grondexploitatie op hoofdlijnen voor het gebied worden uitgevoerd. De grondexploitatie zal worden uitgevoerd met behulp van het programma TRIGGER. Verschillende alternatieven worden daar herkenbaar mee in beeld gebracht.

Uitvoering

Jelle Los vraagt of het project uitgevoerd zal worden. Adri van den Brink geeft aan dat de visie geen blauwdruk zal worden, maar dat aannemelijk zal worden gemaakt de visie financieel haalbaar is en passend in het beleid. De komst van het gemaal geeft vaart aan de processen in het gebied.

Christa van Dorst vraagt naar de financiering van het plan in relatie tot de uitvoering. Wanneer ga je wel ontwikkelen en wanneer niet? Adri van den Brink geeft aan dat de visie betrekking heeft op het gehele gebied.

Onderdelen visie

Dhr. Los stelt voor in te zoomen op de verschillende onderdelen van het plan.

- Hij vraagt zich af wat er nu precies nodig is voor het gemaal. Er komt straks een groot gemaal dat water zal wegtrekken. Is het dan noodzakelijk om een groot wateroppervlak te creëren? Livina Tummers reageert: Voor de aanvoer van water naar het gemaal zullen een aantal aanpassingen moeten worden gerealiseerd om het effect van de toestroom van water te neutraliseren. Er zullen dus wat aanpassingen gedaan, als bijv. beperkte verbreding vaart. Een waterpartij is niet strikt nodig.
- Naar aanleiding de discussie over het creëren van extra wateroppervlak wordt uitgebreid gefantaseerd. De aanleg van een surfplas zou bebouwing wel tegenhouden.
- Behoud van agrarisch grondgebruik is boven de randweg lastig. Qua ontsluiting is dit te kostbaar. De functie van het gebied zou zichzelf in ieder geval moeten bedruipen.
- De conclusie wordt getrokken dat alles toch steeds weer op de randweg terugkomt. In de toekomst zullen de bewoners tegen de randweg aan moeten kijken. De vraag is hoe het uitzicht op de files op de randweg kan worden weggenomen. Een mogelijkheid zou volzetten met groen kunnen zijn. Dit zou je ook richting de AWZI kunnen doen. Livina Tummers geeft aan dat je te maken hebt met twee effecten: zicht en geluid. Met afschermen neem je niet alle gevolgen van de randweg weg. Geluid heeft bijvoorbeeld een zeer specifieke werking. Ze maakt een aantal schetsen over hoe je de weg kan weg werken (o.a. een wal met een zeer lange helling, zodat je vanuit de verte de hoogteverschillen minder goed ziet). Een van de discussiepunten daarbij is de openheid van het gebied, het grondverzet en de waterlopen. De raadscommissie RO ziet wel wat in houtwallen als oplossing voor het overlast van de randweg.
- De toegankelijkheid van het gebied is een belangrijk vraagstuk. Door de ZWR wordt het gebied geïsoleerd. Vanaf de dijk is het moeilijk om het gebied in te komen. Ook de mogelijkheden om vanaf de ZWR het gebied in te komen lijken voorsnog beperkt. Dit geldt voor zowel wandelen, fietsen als kanoën. Toegang via de gemeenteboerderij (Gouderaksdijk 77) is een optie. Een andere mogelijkheid is langs het gemaal. Het veerpontje in de ontwerpschetsen van 16 februari om de polder te verbinden met de binnenstad, wordt door iedereen als positief ervaren. Een voetgangersbrug over de IJssel is geen reële optie.
- Een aantal aanwezigen vraagt zich af of je overal in het gebied mag komen. Daarbij gaat het bijv. om de combinatie van vee en mensen die hun honden uitlaten in de polder. Volgens enkelen moet je kiezen: vee of mensen. De volgende vraag is: Hoe kom je door het gebied (over de sloten)? Ook een kettigpontje in het gebied zelf (om de sloten te passeren) wordt genoemd. Of een soort tweede tiendweg.

- Christa van Dorst noemt in dit verband ook de parkeergelegenheid in/bij het gebied. Om de toegankelijkheid van het gebied te vergroten moet ook hier aan gedacht worden. Binnen het buurtschap is geen optie. Het buurtschap heeft letterlijk en figuurlijk niet zoveel draagkracht. Er is ruimtegebrek. Veel huizen zijn niet onderheid, veel verkeer is schadelijk.
- Wat betreft de inrichting van het gebied kan worden gedacht aan een parkachtige aangelegenheid. Maar ook een andere invulling is denkbaar. De keuze die daarbij gemaakt moeten worden is of het gebied intensief of extensief gebruikt moet kunnen worden. Een van de aanwezigen geeft aan dat er voorkomen moeten worden uit angst te redeneren. Bij intensief gebruik is het van belang dat er hoogwaardige mogelijkheden worden gecreëerd. De route moet dan duidelijk onderdeel zijn van een groter geheel.
- Een zorgboerderij wordt als positief ervaren. Een dergelijk initiatief combineert het gebied met maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een concentratiepunt van activiteit is bij voorkeur verder weggelegen van de bebouwing. Adri van den Brink denkt dat in de driehoek onder de AWZI intensievere functies, waaronder parkeerplaatsen, geconcentreerd kunnen worden. De polder als stadstuin is al eerder geopperd. De polder als expositieruimte is een optie. Ook voor de dorpskern kan dit een nieuwe opleving betekenen. Als aansprekende ideeën voor de kleine zelling worden geopperd: een timmerwerkplaats (zoals die vroeger in Rubavo was gevestigd).
- Er wordt geconcludeerd dat er momenteel met een tunnelvisie naar de ZWR wordt gekeken door de verantwoordelijken. Over de inrichting/toegankelijkheid van de polder wordt niet nagedacht, over de inrichting van het industrieterrein wel.
- Wat betreft vaarrecreatie worden een aantal opmerkingen uit meedenksessie aangehaald. Welke boten kunnen er door de sluis? Moeten er ook alternatieve mogelijkheden voor het herstel van de sluis zijn? Kunnen de mensen slapen op de boten die door de sluis kunnen? Adri van den Brink geeft aan dat in een gesprek met de Stichting Recreatietoervaart Nederland is gebleken dat met een vaardiepte van 1.20 m. alleen kleinere pleziervaartuigen door de sluis kunnen. Het meest aantrekkelijke alternatief lijkt te zijn een passantenhaven voor de kleine recreatievaart in combinatie met bootverhuur. Daarbij kan worden aangesloten op de initiatieven in de binnenstad van Gouda om de vaarroute vanaf de IJssel door de binnenstad te herstellen. Inmiddels wordt er geëxperimenteerd met fluisterboten in de binnenstad.
- Adri van den Brink vraagt naar de mening van de bewoners over het uiterlijk van de verschillende kunstwerken in de ontwerpen tot dusver. Moet het een moderne klapbrug zijn? Moet het gemaal een 'oud' uiterlijk hebben? In eerste instantie wordt geconstateerd dat erg moderne werken op gespannen voet staan met het historische karakter van Stolkijersluis. Vervolgens wordt aangegeven dat het tamelijk subjectief is wat mooi is en wat niet. Conclusie is dat het in ieder geval iets herkenbaars moet zien, een waardevolle aanvulling op de dorpskern.

Samenvatting

Jelle Los concludeert dat een groot aantal onderdelen van het gebied zijn besproken. Hij geeft aan benieuwd te zijn naar de schetsen van de sluis en omgeving. Daarbij gaat het om: wat wil je, hoe wil je het vormgeven (historiserend of niet) en hoe financieer je het? Volgens Jelle Los is er een overkoepelend thema voor de ideeën die zijn besproken: "Verbinding"

- Verbinding tussen “modern” en “oud”
- Verbinding tussen stad en polder
- Verbinding tussen water en land.

Rondvraag

- Kleine zelling: wat kan je daarmee? Daar moet in ieder geval duidelijk over worden nagedacht.
- In het uiteindelijke ontwerp moet concreet worden gemaakt wat o.a. de komst van het gemaal betekent. Is er straks nog ruimte voor dieren?
- In het ontwerp moet een spannend element komen. Anders wordt het niet aantrekkelijk genoeg om in stand te houden.
- Er moet meer zicht komen op de financiering. Hoe financiert je een zorgboerderij?
- Het is een uitdaging om het gebied mooi te maken en te zorgen dat de ontwerpen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. Op een zodanige manier dat alles wordt gerealiseerd en niet slechts enkele onderdelen. Als de sluis open gaat, moet de polder leven.
- Als het huidige landschap en de dieren weg gaan, verdwijnt het oude gevoel van de polder. Dat is erg moeilijk voor te stellen.
- Kan er niks bovenop het gemaal worden gebouwd? Maak daar eens nieuwe tekeningen over.
- Let op dat nieuw aan te leggen fietspaden zeker 1,80 meter breed moeten zijn.
- Maak het gebied niet te druk, daarvoor is het te klein. Hou de rust er in.
- Leg een centrum functie bij Down Under.

Adri van den Brink bedankt de aanwezigen voor de inspirerende ideeën. Oude ambachten bieden een mogelijkheid om zaken bij elkaar te brengen. Een andere mogelijkheid is een beeldentuin. Voor het projectteam is het nu belangrijk te constateren wat de succesfactoren zijn en welke verbindingen in de huidige dynamiek gelegd kunnen worden.

Jelle Los sluit de vergadering af. Wat de bewoners en het projectteam bindt, is de betrokkenheid bij het gebied. We gaan er voor om het gebied open te houden. Dat gaat gepaard met veel onzekerheden, die overwonnen moeten worden.

Voor opmerkingen ten aanzien van dit verslag kunnen de geadresseerden zich richten tot Hetty van der Stoep (hetty.vanderstoep@wur.nl; t. 0317-482695).